

นิพพานสังวรธรรม

พระพุทธเจ้าของเรา นั่นท่านเลิศล้ำ
ภาคต้น

สมเด็จพระญาณสังวร
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

สารบัญ

เล่ม ๑ พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๐๔

พระพุทธเจ้าของเรานั้นท่านเลิศล้ำ	๓
ความเลื่อมใส	๔
ชาวบ้านกาลามะ	๖
แหวนเพชร	๘
ความมุ่งมั่นในกิจ	๑๑
สุกรมัททวะ	๑๓
พระพุทธเจ้ายังอยู่	๑๕
พระวิชิตมาร	๑๗
อรหันต์	๑๙
เพียงแต่คิดถึงพระคุณ	๒๑
อยู่เหนือข้าศึก	๒๓
ผู้หักง่า	๒๕
ผู้ควรบูชากราบไหว้	๒๗
ผู้ไม่ชอบทำบาป	๒๙
ผู้ตรัสรู้ชอบเอง	๓๑
คติธรรมดา	๓๓
หน้าที่ของคน	๓๕
รักมากก็ทุกข์มาก	๓๗
เงื่อนไขของทุกข์	๓๙
คาถากันเจ็บ	๔๑
ทางเอกของพระพุทธเจ้า	๔๓

ตาบอดคลำช้าง	ดูใบชาพ	๔๕
เหตุผลที่แท้จริงของชีวิต		๔๗
เห็นโลกเป็นของว่าง	๒๐๖๒๗ พ.ศ. ๑ ๒๕๒	๔๙
พุทธปฏิภาณ		๕๑
นิทานสัมมาสติ	ฝึกจิตสมาธิสมาธิของชาวจีนยุคแรก	๕๓
วิชาจรณสัมปันโน	สมาธิของชาวจีน	๕๕
สุดโต ไปดีแล้ว	สมาธิของชาวจีน	๕๘
โลก	สมาธิของชาวจีน	๖๐
โลกวิทู	สมาธิของชาวจีน	๖๔
ฝึกคนที่ควรฝึก	สมาธิของชาวจีน	๖๖
อนุตตโร ปุริสทัมมสารถิ	สมาธิของชาวจีน	๖๘
สัตถา เทวมนุสสานัง	สมาธิของชาวจีน	๗๐
พุทโธ	สมาธิของชาวจีน	๗๒
ภควา	สมาธิของชาวจีน	๗๔
ฉฬภิกชาติ	สมาธิของชาวจีน	๘๐
พรหมอาสน์ พรหมไสยา	สมาธิของชาวจีน	๘๒
ครู	สมาธิของชาวจีน	๘๔

เล่ม ๒ พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๕

หลักแห่งพระวาจา	สมาธิของชาวจีน	๘๙
เรื่องอิตตา	สมาธิของชาวจีน	๙๑
สุขทุกข์เพราะอะไร	สมาธิของชาวจีน	๙๓
ฐานะอฐานะ	สมาธิของชาวจีน	๙๕
สมบัติ วิบัติ	สมาธิของชาวจีน	๙๗

คติ ๖	๙๙
โลกทั้งปวง	๑๐๑
อริยาคัย-वासนา	๑๐๔
ความยิ่งหย่อนของบุคคล	๑๐๖
ทางปฏิบัติสมาธิ	๑๐๘
บุพเพนิวาสานุสสติญาณ	๑๑๐
หลักกรรม	๑๑๒
ลักษณะของพระพุทธศาสนา	๑๑๙
ฤกษ์งามยามดี	๑๒๑
น้ำบ่อหน้า	๑๒๓
ความเพียร	๑๒๕
โลกมากลาภหาย	๑๒๗
การเลือกคน	๑๒๙
ชนะในทางที่ชอบ	๑๓๑
หลักปฏิบัติทางจิต	๑๓๓
การพัฒนา	๑๓๕
จักขุ ๕	๑๓๗
มงคล	๑๓๙
การล้างบาป	๑๔๑
ความสำคัญของวัยรุ่น	๑๔๓
ราชธรรมจรรยา	๑๔๕
ธรรมเกษตร	๑๔๗
พุทธกิจ	๑๔๙
เจตีย์ในพระพุทธศาสนา	๑๕๑

ศาสนาอันแท้จริง	๑๕๓
ผู้ตรัสรู้	๑๕๗
ความยุติธรรม	๑๕๙
ผู้ชนะอย่างเลิศล้ำ	๑๖๑
พุทธจักร	๑๖๓
การรักษาเกียรติเป็นการรักษาธรรม	๑๖๕
สิ่งให้เกิดสุข	๑๖๗
สังฆนียสถาน ๔	๑๖๙
พระแท่นดงรัง	๑๗๑
พระแก้วมรกต	๑๗๓
พระพุทธชินราช	๑๗๕
พระพุทธชินสีห์	๑๗๗

เล่ม ๓ พ.ศ. ๒๕๐๕ - ๒๕๐๖

พระปฐมเจดีย์	๑๘๑
คติเรื่องสร้างเจดีย์	๑๘๔
สุวรรณภูมิ	๑๘๖
พระศรีศาสดา	๑๘๘
หลวงพ่อบ้านแหลม	๑๙๐
พระเกศมงคลพุทธพรหมบดี	๑๙๒
ความฝัน	๑๙๔
พระมหาธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช	๒๐๐
นครศรีธรรมราช	๒๐๕
ศาลาโศก	๒๐๗

เมตตา	๒๐๙
พระพุทธสีหิงค์	๒๑๑
ราชสีห์	๒๑๓
บันลือสีหนาท	๒๑๕
พระพุทธเจ้าผจญมาร	๒๑๗
พระเจดีย์ไชยมงคล	๒๑๙
สวดปาติโมกข์	๒๒๑
อาณาจักรศรีวิชัย	๒๒๓
พระสุวรรณเขตร	๒๒๕
พระอุทอง	๒๒๗
วิธีอบรมอธิจิต	๒๒๙
พระธาตุพนม	๒๓๑
พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระพุทธเลิศหล้านภาลัย	๒๓๔
พระคันธารราษฎร์	๒๓๖
พระอัฐสารส	๒๓๘
พระทรงเครื่อง	๒๔๐
พระสมุทฺรเจดีย์	๒๔๒
พระพุทธนารวันตบพิตร	๒๔๔
วันวิสาขปุณณมี	๒๔๖
พระศรีศากยมุนี	๒๔๘
วิสาขอัฐรมีบูชา	๒๕๐
พระนิพพาน	๒๕๒
คาสดา	๒๕๔
พุทธพยากรณ์	๒๕๗

ความเคารพ	๒๕๙
โอวาทสำหรับเด็กสาว	๒๖๓
คุณสมบัติของผู้ปกครอง	๒๖๕
ภรรยา ๗ จำพวก	๒๖๗
รักตนดีพึงรักษาดน	๒๗๐
เหตุให้งาม ไม่งาม	๒๗๒
สตรีที่ประเสริฐ	๒๗๔
ประเพณีฉลองสุรา	๒๗๖

เล่ม ๔ พ.ศ. ๒๕๐๖ - ๒๕๐๗

สามีภรรยา ๔ จำพวก	๒๘๑
การนับถือพระรัตนตรัย	๒๘๓
ธรรมเพื่อความอยู่ด้วยกันยืนยาว	๒๘๕
เมตตากัน ดีกว่าเป็นศัตรูกัน	๒๘๗
ทรงสอนธรรมแก่เด็ก ๗ ขวบ	๒๘๙
ผลพิเศษแห่งทาน	๒๙๑
พระนางสามาวดี	๒๙๓
เศรษฐี ๓ คน	๒๙๕
ถ่มน้ำลายรดฟ้า	๒๙๗
สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์	๒๙๙
สุวรรณเจดีย์	๓๐๑
เจดีย์	๓๐๓
พระเจดีย์วัดบวรนิเวศวิหาร	๓๐๕
พระเจ้าปเสนทิโกศล	๓๐๗

นครปาฎลีบุตร	๓๐๙
ความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนา	๓๑๑
ธรรมคุ้มครองรักษาโลก	๓๑๓
พุทธาภิเษก	๓๑๕
พระราชพิธีหล่อพระรูปสมเด็จพระสังฆราชเจ้าฯ	๓๑๗
พุทธานุภาพ	๓๒๒
ทำสดีรักษาจิตใจ	๓๒๔
พระพุทธเจ้ามีอยู่ที่ไหน	๓๒๖
ปฏิบัติทาให้เกิดลาภ	๓๒๘
หัวใจพระพุทธศาสนา	๓๓๐
อนาถบิณฑิกเศรษฐี	๓๓๒
พระเจ้าพิมพิสาร	๓๓๔
กุตสัมภเวสี	๓๓๖
กรณียเมตตสูตร	๓๔๐
ทุ ส น โส	๓๔๒
ประเพณีสงกรานต์	๓๔๔
เรื่องม้าเกเร	๓๔๖
บารมี	๓๔๘
ไตรสรณคมน์	๓๕๐
พระพุทธศาสนากับการศึกษา	๓๕๓
พุทธานุภาพ	๓๕๕
สรณะของโลก	๓๕๗
ทางที่จะได้เห็นพระพุทธเจ้า	๓๕๙
หมูรอเชียง	๓๖๑

ไม่ประมาทปัญญา	กฤษฎีกา	๓๖๓
เจ้าเล่ห์ตายเพราะเล่ห์	กฤษฎีกา	๓๖๕
อุปายโกศล	กฤษฎีกา	๓๖๗
ปฐมเทศนา	กฤษฎีกา	๓๖๙
ลักษณะอมิตรและมิตร	กฤษฎีกา	๓๗๑
พระรูปหล่อสมเด็จพระมหาสมณเจ้าฯ	กฤษฎีกา	
และสมเด็จพระสังฆราชเจ้าฯ	กฤษฎีกา	๓๗๔
รัตนะที่หาได้ยากในโลก	กฤษฎีกา	๓๗๖
รักษาผู้อื่น ชื่อว่ารักษาดน	กฤษฎีกา	๓๗๘
พระสารีบุตร	กฤษฎีกา	๓๘๐
พุทธปฏิบัติในการประกาศพระศาสนา	กฤษฎีกา	๓๘๒
เล่ม ๕ พ.ศ. ๒๕๐๗ - ๒๕๐๘		
เสวนาผิด	กฤษฎีกา	๓๙๑
ลักษณะของพระพุทธรูป	กฤษฎีกา	๓๙๓
สิทธิมนุษยชน	กฤษฎีกา	๓๙๕
อิทธิฤทธิ์	กฤษฎีกา	๓๙๗
พุทธปฏิบัติในการฝึกคน	กฤษฎีกา	๓๙๙
ความเข้าใจในกรรม	กฤษฎีกา	๔๐๙
บุตรเป็นที่ตั้งของมนุษย์	กฤษฎีกา	๔๒๐
พระเจดีย์สมเด็จพระนเรศวร	กฤษฎีกา	๔๒๒
มาฆบูชา	กฤษฎีกา	๔๒๔
อภัยคัย	กฤษฎีกา	๔๓๐
ธรรมบูชา	กฤษฎีกา	๔๓๒

สงครามใจ	๔๓๔
ทดลองศิลปะ	๔๓๖
วันสงกรานต์	๔๓๘
บุคคลที่หาได้ยาก	๔๔๐
สามีภรรยาผู้ประเสริฐ	๔๔๒
เขวตฉัตร	๔๔๔
วิสาขบูชา	๔๔๖
พระศาสดาของพุทธบริษัท	๔๔๘
งานวัปปมงคล	๔๕๐
สิริคือมิ่งขวัญ	๔๕๒
ความเป็นของเราด้วยกรุณา	๔๕๔
ความรักของพระอรหันต์	๔๕๖
วาสนา	๔๕๘
พระพุทธรูปปางประทานพร	๔๖๐
ขอพร	๔๖๒
เข้าพรรษา	๔๖๔
อทิพผลของพระพุทธศาสนา	๔๖๖
การศึกษาพระพุทธศาสนา	๔๖๘
ศิลปะคู่กับพร	๔๗๐
ความดี	๔๗๒
บุคคลหาได้ยาก ๒	๔๗๔
ความสามัคคี	๔๗๖
วิธีปกครองของพระเจ้าจักรพรรดิ	๔๗๙